

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 ව්‍යවහාර කළ මතය

වැලිකන්ද ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට වත්කම් හා වගකීම් ප්‍රකාශනය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම්/ ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය, වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172 (1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මම මතයක් ප්‍රකාශ නොකරමි. මතය ව්‍යවහාර කිරීමේ පදනම කොටසේ දක්වා ඇති කරුණුවල වැදගත්කම හේතුවෙන් මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් විගණන මතයක් සඳහා පදනමක් සැපයීමට ප්‍රමාණවත් හා උචිත විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීමට මා හට නොහැකි විය.

1.2 ව්‍යවහාර කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් ව්‍යවහාර කළ මතයක් පළකරනු ලැබේ.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පළාත් පාලන ආයතන සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වාර්ථාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පවත්වනු ලබන විගණනය මත පදනම්ව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ වගකීම වේ. කෙසේ වුවද, මතය ව්‍යවහාර කළ මතය සඳහා පදනම ඡේදයේ විස්තර කර ඇති කරුණු හේතුවෙන් මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් විගණන මතයක් සඳහා පදනමක් සපයා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් හා උචිත විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීමට මට නොහැකි විය.

1.5 වෙනත් තෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ .

- (අ) 2018 අංක 19 දරණ ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.
- (ආ) 2018 අංක 19 දරණ ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2014 වර්ෂයේ දිවිනැගුම සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සභාව වෙත ලබාදී තිබුණු රු.171,607 ක් වූ ගැල්වනයිස් කොඩිකණු 155 ක වටිනාකම ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.	ගිණුම්ගත කරන බව.	සභාවට අයත් වත්කම් ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉතිරි තොග වටිනාකම රු.217,089 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු සිදුකරනු ලබන බව.	ඉතිරි තොගය නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී දිඹුලාගල ප්‍රාදේශීය සභාවෙන් ලැබී තිබුණු වර්තමාන වෙළඳපොළ වටිනාකම රු. 1,793,300 ක් වූ ජලනල උපකරණ තොගයේ වටිනාකම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා නොතිබුණි.	උපකරණ තොගයේ වටිනාකම ලබාදී නොමැති බැවින් පොත්වලට ඇතුළත් කිරීමට නොහැකි වී ඇති බව.	සියලු වත්කම් අගය ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඈ) පිබ්බේ පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික් සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ 2019 වර්ෂයේදී රු.2,000,000 ක් වැයකර සංවර්ධනය කර සභාව වෙත ලබාදී තිබුණු ප්‍රාදේශීය සභාවේ සංචාරක බංගලාව ලෙස භාවිතා කරන ගොඩනැගිල්ල ස්ථාවර වත්කම් යටතේ ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.	ප්‍රතිසංස්කරණයේ ගැටළුවක් පවතින බැවින් නීත්‍යානුකූලව සභාවට භාරගෙන නොමැති නිසා ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයට ඇතුළත් කර නොමැති බව.	-එම-
(ඉ) සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ විගණන ගාස්තු සඳහා වෙන්කිරීම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා නොතිබුණි.	ජ'නල් සටහන් මගින් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කර ඇති බව.	විගණන ගාස්තු සඳහා ප්‍රතිපාදන සැලසිය යුතුය.
(ඊ) සභාවේ ආදායම් පරීක්ෂකවරයා විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ක්ෂේත්‍රයේ රැස්කර සභා අරමුදලට බැර කර නොමැති බවට හඳුනාගත් රු.1,984,605 ක මුදල් හා ඒ	අදාළ ලදුපොත් විගණනයෙන් ඉල්ලා සිටියද, ආපසු නොලැබීම නිසා එම මුදල අනාවරණය කර ගැනීමට	දෛනික ආදායම් එදිනම හඳුනාගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

හේතුවෙන් ආදායම් විෂයයට වූ බලපෑම් නොහැකි වූ බව. සම්බන්ධයෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගැලපීම් කර නොතිබුණි.

- (උ) 2018 වර්ෂයේදී ප්‍රාදේශීය සභාව වෙත ලැබී තිබුණු ලැප්ටොප් පරිගණක යන්ත්‍ර 13 ක් ඩෙක්ස්ටොප් පරිගණක යන්ත්‍ර 01 ක් හා ප්‍රින්ටර් 02 ක වටිනාකම් හඳුනාගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වත්කම් යටතේ ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. වටිනාකම් සමඟ භාරදීමට කටයුතු කර නොතිබුණු නිසා ගිණුම්ගත නොකළ බව. වත්කම්වල වටිනාකම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කළ යුතුය.
- (ඌ) සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ මුද්දර ගාස්තු ආදායම රු.3,103,000 ක් අඩුවෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි. ජ'නල් සටහන් මගින් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව. වර්ෂයේ ආදායම නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

1.6.2 විගණනය සඳහා අවශ්‍ය ලිඛිත සාක්ෂි නොමැති වීම

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට වටිනාකම රු.220,805,047 ක් වූ ගිණුම් ශේෂ 05 ක් ශේෂ සනාථ කිරීම්, උපලේඛන සහ සැසඳුම් වාර්තා විගණනයට ඉදිරිපත් නොකිරීම නිසා සතුටුදායක ලෙස පරීක්ෂා කළ නොහැකි විය.	සියලු ලේඛන ඉදිරිපත් කළ බව.	උපලේඛනය, ශේෂ සනාථ කිරීම් සහ සැසඳුම් වාර්තා ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

1.7 අනුකූල නොවීම

1.7.1 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට යොමුව	අනුකූල නොවීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
--	--------------	---------------------	----------

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආයතන සංග්‍රහය

XXVIII පරිච්ඡේදයේ 31 වගන්තිය	2021 වර්ෂයේ ගිවිසුම්ගත මුදලින් සියයට 50 බැගින් අඩුකර 2022 වර්ෂය සඳහා ටෙන්ඩරය ලබාදීම සුදුසු බවට 2022 ජනවාරි 18 දින පැවති මහා සභාවේ 5.2.13 යටතේ සම්මත වූ යෝජනාවක් බවට දක්වමින් කුඩා ලේඛනයක් සකස් කර ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.	සභා අරමුදලට අයවිය යුතු ආදායමක් අහිමි කර නොමැති බව.	සභාවේ සම්මත නොවූ කරුණක් පසුව සම්මත වූ කරුණක් ලෙස ලේඛන සකස් කර ඇති බවට විගණනයේදී සනාථ කරන සාක්ෂි ලැබී ඇති බැවින් ඒ පිළිබඳව පරීක්ෂණයක් සිදු කළ යුතුය.
------------------------------	---	--	---

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ අයභාරය ඉක්ම වූ වියදම රු. 6,647,841 ක් වූ අතර ඊට ප්‍රතිරූපිත ඉකුත් වර්ෂයේ වියදම ඉක්ම වූ අයභාරය රු. 9,894,878 ක් විය.

2.2 මූල්‍ය පාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂය පුරා සභා අරමුදලේ ශේෂය රු.මි. 27 ක් රු.මි. 57 ක් අතර පැවති අතර, අතිරික්ත මුදල් කොටසක් මහජන බැංකුවේ සාමාන්‍ය ඉතුරුම් ගිණුමක රඳවා තිබුණි. එහෙත් සමාලෝචිත වර්ෂය පුරා පැවති ස්ථාවර තැන්පතු ඉහළ පොළී අනුපාත මත අතිරික්ත මුදල් කෙටි කාල පරිච්ඡේද වශයෙන් හෝ ආයෝජනය කිරීම කෙරෙහි සභාවේ අවධානය යොමුවී නොතිබුණි.	පිළිගෙන ඇත.	අතිරික්ත මුදල් (කෙටිකාලීනව) ආයෝජනය කෙරෙහි අවධානය යොමුකළ යුතුය.

2.3 ආදායම් පරිපාලනය

2.3.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

සභාව විසින් ඉදිරිපත් කළ තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

ආදායම් ප්‍රභවය	2022				2021			
	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල් කළ ආදායම	රැස් කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල් කළ ආදායම	රැස් කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
(i) වරිපනම් හා බදු	787,400	389,400	389,400	-	1,253,800	556,410	556,410	-
(ii) කුලී	8,558,916	4,284,700	2,534,125	5,478,753	6,441,547	7,987,528	4,273,800	3,713,728
(iii) බලපත්‍ර ගාස්තු	488,650	189,282	189,281	774,845	697,650	157,035	157,035	774,645
(iv) වෙනත් ආදායම්	8,544,000	11,074,183	9,300,000	12,035,401	18,120,000	32,848,155	25,510,004	7,338,151
	<u>18,378,966</u>	<u>15,937,565</u>	<u>12,412,806</u>	<u>18,288,999</u>	<u>26,512,997</u>	<u>41,549,128</u>	<u>30,497,249</u>	<u>11, 826,524</u>

2.3.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය	
(අ) වරිපනම් හා බදු	සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ඇස්තමේන්තුගත කැලී කසල බදු ආදායම රු.438,000 ක් හා	මුදල් අයකර ගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදුකරමින්	කසල රැස්කිරීම අනුව ගාස්තු අය කළ යුතුය.

(ආ) සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය

(i) වැලිකන්ද ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් සභා බල ප්‍රදේශයේ දෛනිකව ජනනය වන කැලි කසල කළමනාකරණය සඳහා විධිමත් වැඩපිළිවෙලක් ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණු අතර, වර්ගීකරණයකින් තොරව රැස්කරනු ලබන කසල සේනපුර කොට්ඨාශයට අයත් ඇතුගල අක්කර 05 ක පමණ විවෘත භූමියකට බැහැර කර වසා දැමීම තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක කරමින් පැවතුණි.	යෝජිත නෙළුම් වැව සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ කටයුතු දැනට ආරම්භ කර ඇති බැවින් එයට සමගාමීව ඉදිරියේදී විධිමත් සහ අපද්‍රව්‍ය සැලැස්මක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර ඇති බව.	විධිමත් සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයක් සිදුකළ යුතුය.
(ii) සභාව විසින් 2021 වර්ෂයේදී නෙළුම්වැව ප්‍රදේශයේ රු.1,236,921 ක් වැයකර නොදිරන කසල රැස්කිරීමේ ගබඩාවක් ඉදිකර තිබුණු නමුත් නොදිරන කසල ගබඩා කිරීමට කටයුතු නොකර එම ගොඩනැගිල්ල සමාලෝචිත වර්ෂය පුරා නිෂ්කාර්යව පැවතුණි.	යෝජිත නෙළුම් වැව සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය තුළින් ඉදිරියේදී නොදිරන කසල අංගනය සක්‍රීය කිරීමට කටයුතු සැලසුම් කරන බව.	වත්කම් ස්ථාපනයේදී ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදුකළ යුතුය.

3.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>රු.1,412,901 ක් වූ ණයහිමි ශේෂ 09 ක් 2011 – 2018 අතර කාලයක සිට නිරවුල් නොකර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඉදිරියට ගෙන එමින් පැවතුණි.</p>	<p>ඉදිරියේදී මෙම ශේෂ නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.</p>	<p>ණයහිමියන් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

3.3 වත්කම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2018 වර්ෂයේදී ප්‍රාදේශීය සභාව වෙත හිටපු රාජ්‍ය අමාත්‍යවරයෙකු වෙතින් ලැබී තිබුණු ලැප්ටොප් වර්ගයේ පරිගණක 12 ක්, ඩෙස්ක් ටොප් වර්ගයේ පරිගණකයක් හා පරිගණක ප්‍රින්ටර් 02 ක් විගණන දිනය වූ 2023 පෙබරවාරි 23 දින වන විටත් නිෂ්කාර්යව පැවතුණි.</p>	<p>සම්පත් දායකයෙකු බඳවා ගැනීමට නොහැකිවී ඇති නිසා පරිගණක සාක්ෂරතාවය දියුණු කිරීමේ වැඩසටහන් ආරම්භ කිරීමට නොහැකි වී ඇති බව දන්වා ඇත.</p>	<p>වත්කම් උපයෝජනය සඳහා කටයුතු කළ යුතුය.</p>
<p>(ආ) සෙවනපිටිය බහුකාර්යය ගොඩනැගිල්ල පුස්තකාලයක් බවට නවීකරණය කර, ඒ තුළ විද්‍යුත් ඉගෙනුම් මධ්‍යස්ථානයක් ඇති කිරීම සඳහා සභාව විසින් විවිධ ප්‍රභවයන්ගෙන් 2021 වර්ෂයේදී රු.2,856,456 ක අරමුදල් රැස් කරගෙන</p>	<p>පිළිගෙන ඇත.</p>	<p>අදාළ අරමුණු ඉටුකරගත යුතුය.</p>

නිල නමුත්, 2022 දෙසැම්බර් 12 වන දින වන විටත් අදාළ අරමුණ ඉටුකරගෙන නොතිබුණි.

3.4 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය

සභාවේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

සේවක පුරප්පාඩු හා අතිරික්ත

2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට ප්‍රාදේශීය සභාවේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 40 ක් වූ අතර, ස්ථීර කාර්ය මණ්ඩලයේ 29 දෙනෙකු හා අතීයම් සේවකයන් 09 දෙනෙකු මගින් රාජකාරි ආවරණය කරගෙන තිබුණි. ස්ථීර කාර්ය මණ්ඩලයේ පුරප්පාඩු 11 ක් විය.

ඉහළ කළමනාකරණයෙන් ඉල්ලීම් කර ඇතත් මේ වන තෙක් ඒ සඳහා ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොමැති බව දන්වා ඇත.

අදාළ පාර්ශවවල අවදානයට යොමුකළ යුතුය.